

Թերզեանի կոնդակը, Սակայն ժողովուրդը ամեն տեղ աղմկել է և թոյլ չէ տուել ընթերցումն: Այս կոնդակով Թերզեանը պահանջում է, որ ոչ երեսփ.— ժողով, ոչ վարչութիւն, և ոչ Հոգաբարձութիւն ունենայ աղդը, այլ ամէն գործ կղերը մատակարարէ, կղերը վարէ, ու ժողովուրդը մենակ դրամը տայ, դրամ հասցնէ, բայց երբէք հաշիւ չպահանջէ (Բիւզ. 13 յունիս):

Թերզեան Սրբազանի կոնդակի ընթերցման առիթով աղմուկներ կարինում էլ են եղել. ընդհատուել է կոնդակի ընթերցումը: Այդ կոնդակի բովանդակութիւնը «Յառաջ» լրագրից առնելով այսպէս է առաջ բերում «Բիւզ» զանգիւղներ (յունիս 14):

«Ժողովուրդը ձայն չունի բնաւ առաջնորդ եպիսկոպոսի ընտրութեան գործին մէջ. մեր Ազգ. երեսփ. ժողովին նպատակն է անկրօնութիւն ստեղծել և նոր Բողոքական եկեղեցի մը հաստատել ընդդէմ կաթոլիկ ուղղափառ եկեղեցիին»:

Կարնոյ հայ կաթոլիկ ժողովուրդը դժգոհ է առաջնորդ Քչուրեան եպիսկոպոսից, որին հովանաւորում են հակառակ ժողովրդի ցանկութեան վատիկանն ու պատրիարքարանը:

ՕՏԱՐ ԵԿԵՂԵՅԻ

ՊՐԱԻՍՏԱԻ ԵԿԵՂԵՅԻ

Գիւղատնտեսական պարապմունքներ եկեղ.-ծխական դպրոցներում.

Ռուս լրագրերը հաղորդում են, որ Ռուս Որբ. Սինօդի նախկին օրեր-պրօկուրօր Ս. Մ. Լուկիանովը առաջարկել էր նախարարների խորհրդին մի օրինադիժ ծխական դպրոցներում գիւղատնտեսական դրաղմունքներ սահմանելու համար 1912 թուին հետեւեալ գումարները յատ-

կացնել, ա) նախապատրաստութեան համար 140800 ռ. բ.) գիւղատնտեսական զբաղմունքները կազմակերպելու և մուծանելու համար 233,000 ռ. և գ.) գիւղատնտեսական զբաղմունքները զեկաւարտողներին՝ 15,000 ռ. ընդ ամենը 388,800 ռ. նախարարների խորհուրդը մայիսի 21-ին նիստում սկզբունքով բարեացակամ վերաբերմունք ցոյց տուեց օրինագծին ցանկութիւն յայտնելով որ զբաղմունքները լինեն գլխաւորապէս գործնական, որ գանձուց վարչութեան համաձայնութեամբ նոյն նպատակի համար որոշուած գումարը կիրարկուի, և որ օրինագծի մէջ անպատճառ ցոյց տրուեն գլխաւոր հիմքերը, որոնց վերայ կարծւում է բանալ գիւղատնտեսական զբաղմունքները:

Պաւլուսի ազգային եկեղեցական ժողով.

Նորից սկսել են զրոյցներ լինել պաւլուսի համապատասխան եկեղեցական ժողովի մասին: Պ. Վարվարինը Русс. Слово լրագրում աւելորդ է համարում ժողովը, առարկելով որ արծարծուող խնդիրները այն տեսակի են, որ աւելի լաւ կը լինէր վարչական եղանակով վճռել.

Церк. Вѣст. (№ 24) ասում է. «Պ. Վարվարինը» ինչպէս երևում է, ժողովի մասին այնպիսի հայեացք ունի, որ, որպէս թէ ժողովները պէտք է գումարուեն միայն դաւանաբանական խնդիրները վճռելու համար, բայց այդ արդարացի չէ, որովհետեւ եկեղեցու կանոններով և սովորութեամբ ժողովում պէտք է վճռուեն եկեղեցու բարեշինութեան համար բոլոր խնդիրները: Այստեղ ժողովի գաղափարի ոչ մի նուաստացում չկայ: Նոյն իսկ այն խնդիրները, որոնք Պ. Վարվարինին շատ մանր են թւում, իսկապէս ամենեին այդպէս չեն: Նա այդ խնդիրները արտաքուստ և վեր ի վերոյ է քննում, չթափանցելով նրանց էութեանը, իսկ սկզբունքի տեսակէտից հոգեւորականների ուճիկներն էլ, ամուսնալուծական դատավարութիւնն էլ շատ լուրջ գործեր են:

Моск. Вѣд. հարկաւոր է համարում, որ մինչև ազգային եկեղեցական ժողովը եպիսկոպոսական մասնակի

գումարումներ լինեն, «Մենք, առում է լրագիրը, ամեն տարի լսում ենք նահանգապետների, դպրոցական հաստատութիւնների զանազան ձեռնարկութիւնների ղեկավարողների գումարումների մասին: Իսկ եկեղեցու եպիսկոպոսները համարեա ընաւ չեն տեսնում իրար հետ մի քիչ աչքի ընկնող ժողովներում: Մինչդեռ հաշուելով նոյն իսկ հանգստեան մէջ եղողներին էլ, եպիսկոպոսների թիւը 140-ից աւելի չէ: Եւ հեշտ կը լինէր որ նրանք 20-ական 30-ական 50-ական հոգի խմբուէին՝ մաքերի, հայեացքների, տպաւորութիւնների և ենթադրութիւնների փոխանակութիւն կատարէին եկեղեցու անհրաժեշտ կարիքների համար: Այդպիսի խմբումների ժամանակ կը մշակուէր եկեղեցու կարիքների խնդիրը և պատրաստի նիւթ կը դառնար Սրբ. Սինոդի և հոգեւոր վարչութեան ձեռնարկութիւնների համար . . .

Արք. ԲԵՏ. իւր կողմից առում է, «Եպիսկոպոսարանների համախմբման միտքը այժմէական է. Բայց պէտք է հոգալ նաեւ եկեղեցական համայնքի միութեան համար էլ: Յիրաւի, ի տալի առաջ այս կամ այն համայնքը եռանդով քննում էր եկեղեցական խնդիրները: Բայց այդ վաղ էր, այդ ժամանակից յետոյ շատ բան է փոխուած: Դրա համար էլ այժմ նորից անհրաժեշտ է մաքի փոխանակութիւն, մանաւանդ որ եկեղեցական գործում պէտք է մասն ունենան եկեղեցու բոլոր անդամները:

Արք. ԲԵՏ. անհրաժեշտ է համարում թեմական ժողովները, ուր աշխարհականներն էլ հոգեւորականների հետ հաղորդ լինէին եկեղեցու գործերին, և համառուսական եկեղեցական ժողովին պէտք է նախընթաց լինեն թեմական ժողովները, ոչ թէ որպէս երբեմնական, այլ տեւական հաստատութիւններ:

Թեմական ժողովների միտքը ի հարկէ նոր չէ, այլ այնքան հին է, որքան և ինքն եկեղեցին: Եկեղեցու առաջին ժամանակում որեւէ թեմի բոլոր հոգեւորականութիւնը ներկայանում էր մի տեսակ ժողով . . . Ժամանակի ընթացքում թէեւ եկեղեցական կեանքը շատ բարդացաւ ի

ֆրաս ժողովների, բայց թեմական ժողովների սովորու-
թիւնը, զոնէ որպէս կանոնաւորուած համախմբումն հո-
գեւորականութեան եպիսկոպոսի գլխաւորութեամբ՝ երկար
ժամանակ պահպանուեց։ Այժմ տեղի ունեցող հոգեւորա-
կանների համախմբումն, լրագիրը համարում է պաշտօնա-
կան ներկայացուցիչների ժողով, ժողովի իրաւասութիւնը
ճշգրիտ որոշուած է լինում, եպիսկոպոսը ներկայ չի գտնուում։
Այդ համախմբումները աւելի վարչական, խորհրդակցական
են քան տեղական հոգեւորականների ժողով, որին պէտք
է մասնակցէին բոլոր սրբազնագործ պաշտօնեաները եպիս-
կոպոսի գլխաւորութեամբ, ժողովի գործունէութիւնը որոշ
օրակարգ պէտք է չունենայ։ Այնտեղ պէտք է քննուեն
օրէնքի սահմանում ամեն տեսակ խնդիրներ, որոնց կա-
րելի է իրագործել։ Ժողովների որոշումները կարող են
մինչև անգամ չարձանագրուել, որովհետեւ նրա նպատակն
է հոգեւորականներին միացնելը, թեմի գործերին ծանօ-
թանալը, եկեղեցու շինութեան համար լու միջոցներ
փնտրելը։ Այդ տեսակ թեմական ժողովներ գումարելու
յարմար ժամանակներն են ծննդեան տօներից առաջ կամ
յետոյ և դպրոցական տարուայ սկզբին, եթէ աշխարհական-
ներն ցանկանան, պէտք է թոյլ տալ որ նրանք էլ ներկայ
լինել ժողովին, ինչպէս այժմ երեսփոխանները ներկայ
են լինում թեմական համախմբումներին (епархіальный
сѣбздъ) . . .

«Յանկալի կը լինէր ասում է, Церк. Вѣст.-ը, որ ժողով-
ների միջոցով եկեղեցական համայնքի բոլոր տարրերի իրար
մօտենալու միտքը աւելի արմատանար։ Այն ժամանակ նա
աւելի կենսունակութիւն կըստանար թէ բարձր և թէ ստո-
րին շրջաններում և ժողովի գումարման համար արուած
կը լինի մի անկասկած իրական քայլէլ։

Հոգեւոր սեմինարիաների համար նոր կանոնադրութիւն։

Հոգեւոր Սեմինարիաների նոր կանոնադրութիւն մշա-
կելու համար կազմուած է մի առանձին խորհուրդ . . .
Հոգեւոր դպրոցների ծրագիրը բարեփոխութեան հիմնական

դրութիւնը, ինչպէս որ այն նկատուել է յունիսի 8-ին ժողովումն էլ, է այն որ Հոգեւոր դպրոցները վերափոխւում են վեց դասարանեան Հոգեւոր պրօգիմնադիւաների, գրանք կը լինեն հանրակրթական Հոգեւոր դպրոցներ, որոնց մէջ պէտք է կրթուեն բացառապէս Հոգեւորականների որդիք զուտ քրիստոնէական հոգով, ուսումն այն կարգով պէտք է աւանդուի, որ պրօգիմնադիւան աւարտողները կարողանան ազատօրէն մտնել աշխարհիկ բոլոր դպրոցական հաստատութիւնների համապատասխան դասարանները

Հոգե. Սեմինարիաները դառնում են չորս դասարանեան մասնագիտական հովուական աստուածաբանական դպրոցներ, ուր կարող լինեն մտնել ոչ միայն Հոգեւոր պրօգիմնադիւանների սաները, այլև համապատասխան ուսմամբ ամեն դպրոցական հաստատութիւնների ամեն կոչման սաները, որոնք ցանկութիւն կունենան նուիրուել հովուական պաշտօնի: Հոգ. Սեմինարիաները բացառապէս պէտք է ծառայեն հովիւներ պատրաստելու: Բարձր աստուածաբանական դպրոց կը մնայ Հոգեւոր ակադեմիան:

ՕՐԹՈԴՈՔՍ ԵԿԵՂԵՅԻՆ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

Յունաց տիեզերական պատրիարք Յովակիմ Գ.ի պատշոնավարութեան խանութեակ.

Մայիսի 25-ին տօնուել է Յունաց տիեզերական պատրիարք Յովակիմ Գ.ի, երկրորդ անգամ պատրիարքութեան տասնամեակը: Այդ օրը նորին Սրբութեան շնորհաւորել են սուրբ Սինօդի, Ազգային Խորհրդի անդամները և ուրիշներ:

Церк. Вѣст. = (№ 24) ամենելով Պատրիարքարանի պաշտօնական «Եկեղեցական ձշմարտութիւն» լրագրից, գրում է որ վերջին 185 տարուայ ընթացքում միայն Յովակիմ Գ.ին է վիճակուել այդպէս երկար պաշտօնավարել:

Յունաստանի եկեղեցական նոր օրէնքը

Յունաստանում վերաքննոււմ է եկեղեցական նոր օրէնքը. այդ օրէնքում արդէն որոշուած է եկեղեցու և հաւատի մասին սկզբունքը. Յունական պետութեան մէջ տիրող հաւատը, ասում է օրէնքը, Արևելեան — Օրթոդոքս քրիստոնէական եկեղեցու հաւատն է. մնացած յայտնի կրօնները տանելի են, և նրանց դործերն ու պաշտամունքները կատարուում են անարգել, օրէնքի հովանաւորութեան տակ. ընդ սմին արդելում է հաւատորսութիւնն ու յարձակումն տիրող կրօնքի վերայ: Պետական լեզու համարւում է այն, որով կազմւում են յունական պետական օրէնքների բնագիրները, ամեն մի ձգտում աղաւաղելու այդ լեզուն, արգելւում է: Յունաստանի օրթոդոքս եկեղեցին գլուխ ճանաչելով մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին՝ դաւանութեամբ անբաժան միացած է Կ. Պօլսոյ մեծ և միւս օրթոդոքս Քրիստոնէական եկեղեցու հետ անդրդուելի պահպանելով, սրպէս և միւս եկեղեցիները, առաքելական և ժողովների սուրբ կանոններն ու սուրբ աւանդութիւնները: Նա ինքնագլուխ (ափսօկեֆալ) է, և բոլոր իւր վարչական իրաւունքներով բոլոր միւս եկեղեցիներից անկախ է դործում, ու կառավարւում է եպիսկոպոսների սուրբ Սինոդով: Օրէնքով ճանաչուած բոլոր կրօնների սրբազնագործ պաշտօնեաները ենթարկւում են պետութեան կողմից այն հսկողութեանը, որը տարածւում է պետական դաւանութեան սրբազնագործների վերայ էլ: Ս. Գրքի բնագիրը պահպանւում է անաղարտ. նրա այլ բարբառներով հրատարակութիւնը առանց նախընթաց հաւանութեան Կ. Պօլսոյ մեծ քրիստոնէական եկեղեցու, անպայման արգելւում է:

Յ. Ա. Ն.